

Ochrana přírody

ročník 73 číslo 1 2018

Kulérová příloha

Zprávy / Aktuality / Oznámení

Ochrana biologické rozmanitosti: o peníze jde až na prvním místě

Od června 1992, kdy byla na dnes již kultovní Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji (UNCED) v Rio de Janeiru poprvé vystavena k podpisu nezávislémi státy Úmluva o biologické rozmanitosti (CBD), utratily vlády, nevládní organizace i soukromníci po celém světě na druhovou ochranu bez nadsázky miliardy dolarů. Měřítkem úspěšnosti zmiňovaných snah by mělo být zpomalení úbytku planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a dalších organismů.

Najít věrohodnou odpověď na otázku, zda jsou uvedené finanční prostředky vynakládány skutečně účinně, se pokusil mezinárodní badatel-

ský kolektiv vedený Anthonem Waldronem ze Singapurské univerzity (*Nature*, doi: 10.1038/nature24295, 2017). V jeho analýze zastupovaly biodiverzitu dvě velmi dobře prozkoumané třídy obratlovců – ptáci a savci. Údaje o stavu jednotlivých druhů za období 1996–2008 autoři čerpali z v tomto ohledu nejuznávanějšího informačního zdroje – Červeného seznamu ohrožených druhů, vydávaného několikrát ročně Mezinárodní unií ochrany přírody (IUCN). Zohlednili při tom míru odpovědnosti jednotlivých zemí za ochranu ptáčích a savčích druhů, kterým hrozí v celosvětovém měřítku zvýšené nebezpečí vyhubení nebo vyhynutí: čím větší část areálu rozšíření leží v daném státě, tím větší má za jeho přežití odpovědnost. Protože větší část areálu rozšíření orangutana bornejského (*Pongo pygmaeus*) se nachází v Indonésii, měla by uvedená ostrovní země

Západní poddruh antilopy Derbyho (*Taurotragus d. derbianus*) připomíná velikostí a hmotností spíše než antilopy volně žijící tury. V Senegalu se na jeho záchraně významně podílejí pracovníci České zemědělské univerzity Praha. Foto Jan Plesník

investovat více do ochrany lidoopa než sousední Malajsie.

V dalším kroku vědci stanovili pro každou ze 109 zemí celkové náklady na péči o biodiverzitu, kam zahrnuli kupř. výdaje na chráněná území, infrastrukturu sloužící jejich strážcům, školení profesionálních ochránců přírody, informování, výchovu a vzdělávání široké veřejnosti i cílových skupin obyvatelstva a získávání jejich podpory pro péči o přírodní a krajinné dědictví a na vědu a výzkum související s ochranou přírody. Protože určitou dobu trvá, než se finanční náklady projeví přímo v terénu, brali v úvahu období mezi lety 1992 až 2003. Stav druhů z hlediska jejich ochrany ovlivňuje řada dalších činitelů (hnacích sil). Proto badatelé do svého modelu začlenili také údaje o vývoji počtu obyvatelstva v příslušné zemi, hospodářském růstu či poklesu vyjádřeném hrubým domácím produktem (HDP), rozšiřování zemědělské výroby včetně změn lesnatosti a o trendech v řízení země, převzaté ze statistických tabulek Světové banky.

Některé výsledky poskytnuté studií se daly očekávat, ale některé můžeme označit za překvapení. Potvrdilo se, že 14,4 miliardy USD

Účinná územní ochrana se neobejde bez investic do jejich správy. Na snímku strážci Kanivské přírodní rezervace ležící na břehu Dněpru na střední Ukrajině. Foto Jan Plesník

(300 miliard Kč), které vlády a další dárci investovali za deset let do ochrany přírody, snížily úbytek modelové složky biologické rozmanitosti ve sledovaných zemích v průměru o plných 29 %. Přitom poměrně malé, ale dobře zacílené finanční prostředky mohou často napomoci nečekaně velkému počtu druhů a jimi osídlenému prostředí. Navíc 60 % ztrát globální biodiverzity připadá na pouhých sedm zemí, konkrétně Indonésii, Malajsii, Papuu Novou Guineu, Čínu, Indii, Austrálii a USA, přičemž v případě Spojených států se jedná především o Havajské ostrovy. Naopak ke zlepšení stavu ohrožených ptačích a savčích druhů došlo ve studovaném časovém úseku na Mauriciu, Seychelských ostrovech, Fidži, Samoi, Tonze, v Polsku a na Ukrajině. Náklady na ochranu přírody se projeví výrazněji v chudších zemích, kde přírodu ovlivňuje méně hospodářský růst a více přírůstek obyvatelstva.

Jan Plesník

Evropští ornitologové požadují zákaz olověných broků

Škodlivost olova pro lidský organismus i pro životní prostředí je obecně známým faktem, který vedl ke značnému omezení jeho používání v dopravě i průmyslu. Podle ochránců přírody a především ornitologů ale ani současná právní omezení nepostačují a v souvislosti s otevřením veřejné konzultace k tématu používání olova (do 21. prosince 2017) požadují od Evropské agentury pro chemické látky jeho úplný zákaz v případě některých „tradičních způsobů využití“, jako je lov a rybolov. Podle odhadů odborníků totiž v Evropě uhynie ročně na jeden milion ptáků právě na následky otrav způsobených olovem. To se do jejich těl dostává především při přímé konzumaci broků a rybářských zátěží, „olůvek“, když je ptáci zamění s kamínky, polykanými kvůli snadnějšímu rozmělnění potravy v žaludku. Dalšími zdroji olova zůstává potrava a voda z kontaminovaného prostředí, především z mokřadů. Do nich se olovo dostává při rybaření a také při lovu pernaté zvěře olověnými broky – například lov hus a kachen. Podle odhadů dopadne ročně do evropských mokřadů 1,4 až 7,8 tisíce tun olověných broků a v Dánsku a Španělsku napočítali vědci v loveckých revírech více než 300 broků na metr čtvereční. Mezi nejvíce ohrožené tak patří různé druhy vodních ptáků, například ostralka štíhlá, hohol severní, nebo i ikonické druhy jako plameňák růžový, či labuť malá, jež se stala symbolem kampaně BirdLife International proti používání olova. Největší množství

Mezi ptáky, které ohrožuje olovo z lovecké munice, patří i známá labuť velká. Foto Jan Plesník

spolykaných olověných broků bylo zaznamenáno právě u některých druhů vrubozobých. Konkrétně u poláka velkého, druhu, jehož populace prodělávají v posledních desetiletích silný pokles, byly na některých lokalitách spolykané broky nalezeny až u 60–70 % zkoumaných jedinců. Další ohroženou skupinu představují druhy stojící na vrcholu potravní pyramidy (vrcholoví predátoři), tedy draví a mrchožraví ptáci, kteří „kontaminované“ jedince vodních ptáků loví buď sami, nebo konzumují těla zastřelených a otrávených jedinců. Olověné broky byly zjištěny nejen v jejich potenciální kořisti (často se jedná o broky v živých jedincích, které ve tkáních přetrvávají jako následky postřelení), ale také v jejich vývrzcích. Nejvíce broků – až 70 % – bylo zaznamenáno při rozboru vývržků orla skalního v Norsku, ve Francii a Španělsku pak byly doloženy přibližně v 10–15 % vývržků motáka pochopa. V tělech dravých ptáků bývají často zjištěny vysoké koncentrace olova jako následek konzumace kontaminované kořisti. Mezi nejvíce ohrožené dravce patří orel mořský (v SRN představuje otrava olovem až pětinu všech příčin jeho úhynu), již zmiňovaný moták pochop, ale třeba i sokol stěhovavý.

Velkou nevýhodou olova je to, že neexistuje žádné bezpečné množství jako u některých jiných látek, a je tedy pro organismus toxické vždy. Při vysokých koncentracích dochází k úhynu téměř ihned, nižší hladiny způsobují

problémy se srdcem, ovlivňují nervovou soustavu, omezují mineralizaci kostí a zvyšují pravděpodobnost jejich zlomenin, snižují úspěšnost rozmnožování a především nepříznivě dopadají na zažívací systém, takže ptáci nemohou trávit potravu a hladoví. V současné době je již lov olověnými broky v EU částečně omezen a v ČR například platí od roku 2011 zákaz lovu vodních ptáků olověnými broky na mokřadech (§ 45, odst. 1, písm. w zákona 449/2001 Sb.), zároveň se ale podle Ministerstva zemědělství těmito mokřady rozumí pouze 14 lokalit zapsaných v Seznamu mokřadů mezinárodního významu (tzv. ramsarské lokality). Jako příklad, že lze olovo plnohodnotně nahradit, může sloužit Dánsko, kde byly olověné broky zakázány už v roce 1996, nebo další země jako Nizozemsko, které se k zakazu postupně přidávají.

Jan Havlíček

Pomozte znovuobjevit ztracené Stromy svobody

K oslavám letošního 100. výročí vzniku Československa pořádá Nadace Partnerství s podporou firmy Arboeko, Lesů ČR, U. S. Embassy a mnoha dalších partnerů roční kampaň Stromy svobody 1918–2018. Jejím hlavním cílem je s pomocí veřejnosti najít a zmapovat příběhy symbolických 1918 stromů, které obyvatelé vysadili na počest republiky či v pozdějších letech jako připomínku svobody a demokracie.

Velkolepá oslava vzniku Československa se konala 4. května 1919 ve Stěžerách. Během ní obyvatelé města za účasti místních Sokolů a hasičů vysadili dvě lípy na památku padlým. Foto Archiv Nadace Partnerství

Po založení Československa v roce 1918 obdržely obce výzvu, aby slavnostním zasazením stromu uctily a oslavily osamostatnění. Ze záznamů v kronikách a z dobových fotografií je patrné, že se stromové slavnosti těšily velké účasti a že se do nich zapojili téměř všichni obyvatelé obce. Oslavy to byly velkolepé, často je doprovázel průvod a vystoupení důležitých osob. Účastnili se jich starostové, žáci s učiteli, členové Sokola i jiných spolků a místní veřejnost. Československý svaz spolků pro okrašlování a ochranu domoviny dokonce vydal publikaci s výkladem a popisem stromové slavnosti svobody a prak-

tickým návodem k výsadbě. Stromy i místo výsadby obyvatelé většinou vyzdobili praporky a vlajkami. Nechyběly kroje a kulturní program, o který se starali především žáci svým zpěvem a recitacemi. Slavnostní projevy starostů, ředitelů škol, učitelů či předsedů spolků vybízely k soudržnosti a k ochraně svobody.

Stromy svobody se sázely také v pozdějších letech až už k oslavě výročí vzniku republiky, demokracie a svobody, k připomínce konce války, na památku padlým, nebo na protest proti ruské okupaci. Mohly by jich být na našem území tisí-

Kampaň Stromy svobody s pomocí veřejnosti objevuje zapomenuté symboly naší historie. Foto Archiv Nadace Partnerství

ce, ale na většinu z nich se v průběhu let zapomnělo, mnohé z nich ustoupily výstavbě nebo je vlastníci nechali pokácet kvůli bezpečnosti.

Dohledat tyto historické symboly není úplně jednoduché, a proto se Nadace Partnerství snaží zapojit místní veřejnost do pátrání po všech těchto stromech a lípách svobody, republiky, vlasti, obrody, přátelství, legionářů. Stromy do stávaly jména také po významných osobnostech tehdejších událostí, a proto lze v kronikách či archivech narazit na Lípu Masarykovu, Štefánikovu, ale i Wilsonovu nebo Švehlovu. V některých obcích vysadili více stromů na různých místech – na návsi, u školy, kostela, před úřadem či sokolovnou. Sázely se i aleje, parčíky, sady, nebo dokonce celé háje. K největším výsadbám Stromů svobody pak nepochybně patří číslo 10 vysazené z modřínů na Bílém kopci nad obcí Harrachov v roce 1928 (k 10. výročí vzniku Československa).

Pokud o nějakém Stromu svobody víte a chcete pomoci nadaci v pátrání, neváhejte ho registrovat do mapy na www.stromysvobody.cz. V případě potřeby má rovněž vlastník stromu možnost do 15. února 2018 přihlásit strom k odbornému ošetření, kterého se na jaře ujme některý z více než dvacítky certifikovaných arboristů.

Projekt Stromy svobody je podpořený grantem Velvyslanectví USA v Praze. Odbornými garanty projektu jsou AOPK ČR a LDF Mendelovy univerzity v Brně.

Adéla Mráčková a Michala Kovačičová

Dobová fotografie vyobrazuje čtyři lípy vysazené 1. května 1919 před městskou spořitelnou ve Valašských Kloboukách. Dnes na místě najdeme pouze jednu z nich. Foto Archiv Nadace Partnerství

Neomezené použití glyfosátu schváleno na pět let

Přestože se v průběhu loňského roku zdálo, že je možné, že Evropská komise ukončí, anebo omezí takzvanou registraci, tedy možnost používání kontroverzního, ale nejužívanějšího herbicidu světa glyfosátu, všechno bylo nakonec jinak.

Jako klíčové se ukázalo na konci listopadu 2017 jednání tzv. Odvolacího „smířčího“ výboru, kde zástupci členských států Evropské unie řešili osud používání glyfosátu v podmínkách svých států. Po dlouhé diskusi však souhlasili s návrhem Evropské komise prodloužit na dalších pět let licenci, a to bez jakýchkoliv omezení ze strany Komise.

I když Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny označuje glyfosát za pravděpodobně karcinogenní, naopak Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) a Evropská agentura pro chemické látky (ECHA), o jejichž posudky se opírá Evropská komise, považují přípravek za neškodný. S ohledem na tento návrh pro prodloužení možného používání hlasovalo 18 zástupců zemí EU, 9 států bylo proti a jeden se zdržel. Česká republika, stejně jako Německo a Velká Británie, byla mezi zeměmi, které prodloužení licence podpořily, proti používání herbicidu se dlouhodobě staví Francie a Itálie. Rozhodnutí a hlasování bylo ihned po vyhlášení podrobeno vlně velmi tvrdé kritiky, a to nejen z pozice evropských nevládních ekologických organizací, ale např. hlasem německé kancléřky Angely Merkelové, která kritizovala hlasujícího německého spolkového ministra Schmidta a označila chování tohoto politika jako skandální s tím, že vede k obrovské ztrátě důvěry úřadující spolkové německé vlády. Adrian Webb z evropské pobočky sítě organizací Přátelé Země prohlásil, že byla promeškána příležitost zbavit se rizikové látky,

Intenzivní zemědělská výroba je příčinou masivní chemizace přírody. Foto archiv AOPK ČR

kdy další pětileté období používání glyfosátu vystavuje životní prostředí riziku a je vážnou ranou pro udržitelné zemědělství.

Členské státy EU ale mají možnost přijmout vlastní omezující podmínky, a mnohé již deklarovaly po listopadovém hlasování v Bruselu, že to udělají. Například Francie chce používání do tří let zakázat zcela, stejně jako Itálie. Ve Spojených státech zakázala použití glyfosátu Kalifornie, která je zemědělskou velmocí uvnitř USA. V tomto kontextu je smutné, že český ministr zemědělství (v té době to byl Marian Jurečka z KDU-ČSL) vždy hlasoval, a to celkem osmkrát(!), proti jakémukoliv omezení. Jak se k problému, který je v podmínkách velkoplošného zemědělství v ČR obzvlášť palčivý, postaví nová vláda (protože v její kompetenci rozhodnutí o omezení bude) teprve uvidíme. Princip předběžné opatrnosti ale velí omezení jeho používání na skutečně zdůvodněné použití. A tím zůstává jedině jednorázové hubení vytrvalých plevelů. Všechny ostatní aplikace jsou zbytečným luxusem „moderního“ zemědělství.

Problematiku dále sledujeme a v dalším čísle přineseme rozsáhlejší informaci o spotřebě glyfosátu v ČR a nových poznatcích o jeho toxicitě a vlivu na biodiverzitu.

Jakub Hruška, Petr Marada

Medailonky

Miroslav Hátle slaví své 60. narozeniny v plné práci ve prospěch třeboňské přírody

V letošním roce uběhne neuvěřitelných 25 let od chvíle, kdy do kamenné bašty třeboňských hra­deb, ve které sídlila a dosud sídlí Správa CHKO Třeboňsko, poprvé 1. září 1993 vstoupil pro jihočeské ochránáře téměř neznámý mladík RNDr. Miroslav Hátle, CSc. Kolektivy tehdejších pracovišť Českého ústavu ochrany přírody na jihu Čech se až na výjimky etablovaly z rodilých Jihoče­chů, kteří se často dlouhodobě znali, a proto příchod „cizorodého prvku“, a navíc přímo z Prahy, přijali někteří s lehkou nedůvěrou. Miroslav Hátle ale velice rychle ukázal, že je nejenom odborníkem na svém místě, ale i schopným organizátorem a diplomatem. Již od roku 1994 se stal zástupcem vedoucího Správy a od té doby začal toto pracoviště pravidelně zastupovat při klíčových jednáních.

Miroslav Hátle je rodilý Pražák křtený nejen VI-tavou, ale i všemi drobnějšími toky stékajícími

Mirek Hátle. Foto Zdeněk Hanč

do pražské kotliny. Prožil zde velkou část svého života a stále se sem rád vrací. Jeho cesta k ochraně přírody ale nebyla úplně přímočará. Původně se věnoval spíše chemii a geologii a také po maturitě na gymnáziu nastoupil na VŠCHT. V roce 1977 byl na Přírodovědecké fakultě UK zásluhou oblíbeného Prof. Jaroslava Čihalíka otevřen zcela nový obor ochrana přírodního prostředí, kam Miroslav Hátle, asi i na popud svých dlouholetých kamarádů, spolužáků a dnes i známých postav v ochraně přírody RNDr. Jiřího Petra a RNDr. Jindřicha Dura-se, Ph.D., již v prvním ročníku přestoupil. Spolu s prof. Čihalíkem se pak všichni tři podíleli na vytváření podoby tohoto nového oboru.

I když první mimopražské cesty Miroslava Hátleho směřovaly spíše do geologicky pestřejších oblastí severně od Prahy, kontakty s jihočeskou přírodou (a krajinou v okolí Třeboně zvlášť) rozvíjel již v době svých studií. Jedny z jeho prvních publikovaných prací se týkaly rozboru sedimentů a upozorňovaly na nebezpečí znečištění třeboňských rybníků. Po nabytí pevného zázemí v podobě rekreační chalupy získaly jeho cesty na jih do povodí Lužnice pravidelnost.

Na Přírodovědecké fakultě UK ukončil studia v roce 1982 a v roce 1987 se stal kandidátem chemických věd v oboru analytická chemie na téže fakultě. Ve stejném roce nastoupil do Útvaru hlavního architekta města Prahy, kde se stal vedoucím ateliéru životního prostředí. Výsledky jeho práce na tomto působišti si asi nejlépe uvědomíme při pohledu na mapu české metropole, která se od srovnatelně velkých

měst liší velkým množstvím přírodních parků a maloplošných chráněných území, která do-dnes odolávají masivnímu tlaku na rozšiřování a zahušťování zástavby a významně zpřijemňují život zdejším obyvatelům. Od roku 1993, kdy se s rodinou přestěhoval do Třeboně, je již zaměstnancem Správy CHKO Třeboňsko.

Největším úspěchem a zároveň tak trochu i nevýhodou člověka, který zasvěťtí svůj život ochraně přírody, bývá často fakt, že se v jemu svěřeném území nic zásadního nemění (pokud pomineme drobné pozitivní změny přírodě prospěšné). Pro toho, kdo řeší například tvorbu a schvalování územních plánů či povolování těžby nerostných surovin, to platí dvojnásob. Při vyslovení jména Třeboňsko si asi jen málokdo vybaví geologickou problemiku, přesto i zde dlouhodobě hrozilo jedno z největších nebezpečí pro zdejší přírodu z tohoto směru. Pod povrchem mokřadního kraje se totiž skrývají obrovské zásoby využitelných písků a štěrkopísků, a to i v nej­cennějších lokalitách národních přírodních rezervací. Je zásluhou především Miroslava Hátleho, že problematická těžitelná ložiska zmizela z geologických map a nebezpečí devastace nej­cennějších míst Třeboňska pominulo. Jsou ale i zásluhy viditelné na první pohled. Patří mezi ně například současný Dům přírody v Třeboni, jehož hlavním zakladatelem a duchovním otcem Miroslav Hátle je. Vznikl jako expozice Příroda a lidé v třeboňském zámku o několik let dříve než ostatní domy přírody v Česku a stal se pro mnohé z nich vzorem.

Aby si člověk plně uvědomil rozsah práce a zásluh Miroslava Hátleho o ochranu jihočeské přírody, musel by prostudovat hromady dokumentů, které se za těch 25 let nahromadily v archivu správy, a představit si, jak by asi vypadala krajina Třeboňska, pokud by všechny navržené záměry byly realizovány. Především jak velké plochy volné krajiny by byly zastavěny či se změnily v dobývací prostory a kolik přírodních zákoutí a cenných lokalit by bylo poškozeno či nenávratně zničeno.

Miroslav Hátle je respektovanou morální autoritou s velice širokým záběrem odborných znalostí. Zvykli jsme si ho vídat jako zástupce správy i v mnoha aktivitách, které přesahují běžný rozsah činnosti tohoto pracoviště. Patří sem mj. práce pro národní komitét MaB, členství v různých

odborných komisích a díky jeho bohaté jazykové vybavenosti i účast na mezinárodních jednáních.

Správa CHKO Třeboňsko se jeho přičiněním a od roku 2015 pod jeho vedením stala uznávaným pracovištěm, respektovaným nejen v kruzích ochránců přírody, ale i mezi partnery jak z vědecké sféry, tak i z oblasti státní správy, samosprávy a lidí, kteří na Třeboňsku žijí či podnikají.

Takže, Mirku, děkujeme za všechno a přejeme mnoho štěstí a sil do další práce pro přírodu.

Jiří Bureš a kolegové z jižních Čech

Blanka Mikátová jubilantka

Významného životního jubilea se letos dožívá Blanka Mikátová, bioložka a profesionální ochránkyně přírody. Pokud by měla dostat indiánskou přezdívku, tak by se jí říkalo Plachta, ale nikoliv proto, že by měla ráda jachting. Ale popořádku.

Narodila se v Brně. Její cesta k biologickým vědám nebyla snadná. Díky tehdy „nesprávnému kádrovému posudku“ musela studovat na středním zemědělském učilišti a pak střední zemědělskou školu namísto gymnázia. Teprve pak se jí podařilo dostat na vysněnou Přírodovědeckou fakultu do Brna. Po jejím skončení pracovala krátce ve dvou muzeích (ve Frýdku-Místku a Hradci Králové) a také učila na pedagogické fakultě v Hradci. Po mateřské dovolené začala působit v Českém ústavu ochrany přírody –

Blanka Mikátová v PR Strádovka při akci pro děti. Foto Zuzana Růžičková

ve výzkumném a monitorovacím pracovišti Brno, později přešla na místní pracoviště nástupnické organizace – tj. Agentury ochrany přírody a krajiny ČR v Pardubicích, po zřízení nového krajského pracoviště přešla do Hradce Králové a opět po zrušení této pobočky se vrátila do Pardubic.

V zoologii se dlouhodobě zabývala především plazy a obojživelníky (ekologie, etologie, faunistika, ochrana). Jako hlavní editor publikace Atlas rozšíření plazů v České republice vedla kolektiv autorů, kteří sbírali data v terénu, podílela se na přípravě metodik mapování obojživelníků a plazů. Dlouhodobě se věnuje monitoringu obojživelníků a plazů v regionu východních Čech. Celostátně se zaměřuje na dva své oblíbence. Především užovku stromovou, kterou mnoho let sleduje v oblasti Národního parku Podyjí, a podílela se také na vypracování záchranného programu pro tento druh. V současné době se zaměřuje na sledování prostorové aktivity této užovky. A potom na ještěrku zelenou, kterou dlouhodobě sleduje v oblasti NPP Váté pisky u obce Rohatec a v PP Vojenské cvičiště Bzenec. Dlouhodobě se zabývá managementovými opatřeními pro živočichy. Navrhuje i prosazuje méně obvyklé metody ochrany stanovišť (např. různé typy disturbančního managementu). A tím už se dostáváme k Plachtě.

Vojenské cvičiště Plachta na jihovýchodním okraji Hradce Králové vzniklo už roku 1897.

Kolem roku 1980 armáda cvičiště opustila v souvislosti s plánem na výstavbu panelového sídliště. Od té doby bojuje toto pozoruhodné území krajského města se stavební expanzí. Prostor bývalého vojenského cvičiště ale zůstal dlouho netknutý, což umožnilo vznik ideálních stanovišť pro vzácné druhy hmyzu, obojživelníků a plazů. V časopise Živa vyšel koncem osmdesátých let článek, který popisoval přírodní zajímavosti. Unikátní lokalita totiž umožňuje společný výskyt horských a nížinných druhů živočichů. Článek uzavíral konstatováním, že lokalita je odsouzena k zániku. Místo totiž není unikátní jen biodiverzitou, ale i unikátní plochou pro zástavbu. V roce 1988 však podávají manželé Mikátovi podnět na vyhlášení chráněného území Na Plachtě. Po upuštění od panelové zastávby se na plochu vrhli různí developeři, a tak je malý zázrak, že část Plachty se podařilo přece jen v roce 1998 vyhlásit jako přírodní památku. V roce 2009 byla část území zařazena do celoevropské soustavy chráněných území Natura 2000 a v roce 2012 pak ještě další část Plachty dostala statut zvláště chráněného území. Takhle to vypadá jednoduše, ovšem cherchez la femme, v tomto případě cherchez Blanku Mikátovou. Kdykoliv se cesta k definitivnímu zničení Plachty zástavbou zdála už volná, dá se s nadsázkou říci, že s plácačkou stop se tam objevila jubilantka. V poslední době dokonce k obraně Plachty neváhala použít i tanků! Tanků? Ano, pro netradiční a často špatně pochopený management bezlesí a tůní zařídila za pomoci Klubu přátel vojenské techniky projíždku tanků a dalších pásových vozidel, která umožnila záchranu anebo návrat některých vzácných druhů živočichů a rostlin. Jde o to, že fauna i flóra tohoto unikátního území byly dlouhodobě adaptované na vojenské zásahy spojené s výcvikem a jejich ukončení bez náhrady mohlo tomuto území uškodit víc než pokračování vojenského využívání.

Jubilantce tedy přejeme hodně energie do budoucích let a hodně trpělivosti při prosazování tradičních i netradičních způsobů ochrany přírody.

Přehled odborných publikací a příspěvků je uveden v internetové verzi článku na: http://www.casopis.ochranaprirody.cz

Mojmír Vlašín

Nové právní předpisy a další dokumenty v oblasti ochrany přírody a krajiny

(přehled vybraných aktualit za období prosí­nec 2017 – leden 2018)

Vyhláška č. 13/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění vyhlášky č. 458/2012 Sb.

Vyhláška byla novelizována v souvislosti se zákonem č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Vyhláška je jednou z prováděcích vyhlášek ke stavebnímu zákonu a stanoví především obsah územně analytických podkladů a obsah územně plánovacích dokumentací. Jmenovaná novela reaguje na změny stavebního zákona – zejména zkrácené postupy při pořizování aktualizací zasad územního rozvoje a změn územních a regulačních plánů a možnost zpracovat územní plán s prvky regulačního plánu. Dále novela zavedla povinnost přehlednějšího uspořádání souborné dokumentace územně analytických podkladů ve dvojí podrobnosti (pro kraje a pro obce s rozšířenou působností). Novela zavádí nový pojem – datová báze územně analytických podkladů, která zahrnuje údaje o území, zjištění vyplývající z průzkumu území, další dostupné informace a případě data vzniklá analýzou shromáždění informací. Novinkou také je odstranění požadavku na vyhodnocení provedené pomocí SWOT analýzy, která je nahrazena vyhodnocením pozitiv a negativ území.

Účinnost od 29. 1. 2018

Vyhláška č. 453/2017 Sb., o odborné způsobilosti a o úpravě některých dalších otázek souvisejících s posuzováním vlivů na životní prostředí.

Jmenovaná vyhláška nahrazuje vyhlášku č. 457/2001 Sb., o odborné způsobilosti a o úpravě některých dalších otázek souvisejících s posuzováním vlivů na životním prostředí. Ministerstvo životního prostředí touto vyhláškou upravuje dle § 19 odst. 14 a § 23 odst. 9 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů průběh zkoušky odborné způsobilosti pro udělení a prodloužení autorizace, rozsah požadovaného vzdělání, způ-

sob a průběh veřejného projednání a zveřejňování informací a stanovisek.

Účinnost od 20. 12. 2017

Metodická instrukce odboru obecné ochrany přírody a krajiny a odboru legislativního Ministerstva životního prostředí k aplikaci § 8 a § 9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů upravujících povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les a náhradní výsadbu a odvody a sdělení odboru obecné ochrany přírody a krajiny MŽP k platnosti autorizace k provádění biologického hodnocení v návaznosti na změnu § 67 zákona č. 114/1992 Sb. ve znění zákona č. 225/2017 Sb., Věstník Ministerstva životního prostředí, ročník XXVII – prosinec 2017 – částka 11

Nově vydaná metodická instrukce k aplikaci § 8 a § 9 zákona č. 114/1992 Sb. částečně nahrazuje metodický pokyn MŽP k téže problematice vydaný ve Věstníku MŽP, ročník XXVII, březen 2017, částka 3. Stejně jako předešlá metodika osvětluje obsah nejdůležitějších pojmů, dále se věnuje podrobněji aplikaci ustanovení § 8 zákona v praxi– tedy kácení na základě povolení, kácení na základě oznámení a kácení v krajín nouzi. Instrukce se ve světle změn blíže věnuje postupu dle § 8 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb. Instrukce dále podrobněji rozebírá postup dle § 8 odst. 6 zákona, kdy ke kácení dřevin pro účely stavebního záměru povolaného v řízeních podle stavebního zákona uvedených v tomto odstavci a zakončených územním rozhodnutím, resp. společným povolením v případě společného územního a stavebního řízení, vydává OOP závazné stanovisko, a to na žádost žadatele, která musí splňovat náležitosti žádosti o povolení kácení dřevin, přičemž důvod ke kácení dřevin dokládá žadatel projektovou dokumentací záměru. V případě, kdy je třeba kácet dřeviny z důvodu stavebního záměru nevyžadujícího rozhodnutí (např. stavební ohlášení, územní souhlas) o umístění stavby, je k jejich kácení nutné povolení OOP dle § 8 odst. 1 zákona. V příloze č. 1 instrukce pak nalezneme vzor závazného stanoviska vydávaného podle § 8 odst. 6 zákona.

V souvislosti s velkou novelizací stavebního zákona (zák. č. 225/2017 Sb.) došlo taktéž k novelizaci ust. § 67 zák. č. 114/1992 Sb. Jak jste byli již v minulých aktualitách informováni, novela přináší zcela novou koncepci povinnosti investorů zajistit hodnocení vlivu zamýšleného zásahu na vybrané

zájmy chráněné zákonem č. 114/1992 Sb. Nově již není předmětem hodnocení tohoto zásahu „provedení přírodovědného výzkumu dotčených pozemků a písemné hodnocení vlivů zamýšleného zásahu na rostliny a živočichy“, ale zájmy chráněné podle části druhé, třetí a páté zák. 114/1992 Sb., tedy zájmy chráněné v rámci ustanovení o obecné ochraně přírody a o zvláštní územní i druhové ochraně. Autorizaci pak uděluje, prodlužuje a odnímá MŽP. Metodická instrukce je dostupná na *https://www.mzp.cz/cz/vestnik_mzp*

Zákon o ochraně přírody a krajiny: komentář. VOMÁČKA, Vojtěch. *Zákon o ochraně přírody a krajiny: komentář.* V Praze: C. H. Beck, 2018. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-675-3.

Nakladatelství C. H. Beck vydalo na konci roku 2017 komentář autorů Vomáčky, Knotka, Konečné, Hanáka, Dienstbiera a Průchové k zákonu č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Dle nakladatelství komentář poskytuje celistvý pohled na obecnou i zvláštní územní a druhovou ochranu včetně hodnocení vlivů na oblasti v soustavě Natura 2000. Vychází přitom zejména ze závěrů rozsáhlé judikatury českých soudů a také Soudního dvora EU. Zvláštní pozornost je věnována návaznosti na řízení podle stavebního zákona a podmínkám účasti veřejnosti v řízeních, ve kterých mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny. Publikace se tak řadí vedle všeobecně známého komentáře Ladislava Mika, Hany Borovičkové a kol. z roku 2007 (MIKO, Ladislav. *Zákon o ochraně přírody a krajiny: komentář.* 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7179-585-8) a dále také komentáře Vojtěcha Stejskala z roku 2016 (STEJSKAL, Vojtěch. *Zákon o ochraně přírody a krajiny: komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-229-0.) k základní výbavě knihovny právníků a úředníků zabývající se ochranou přírody a krajiny.

Aktuality sestavuje Samostatné právní oddělení pro veřejnou správu AOPK ČR, kontakt: *jitka.dvorakova@nature.cz*

Recenze

Nový komentář zákona o ochraně přírody a krajiny

Na samém sklonku roku 2017 nás renomované nakladatelství právní literatury C. H. Beck

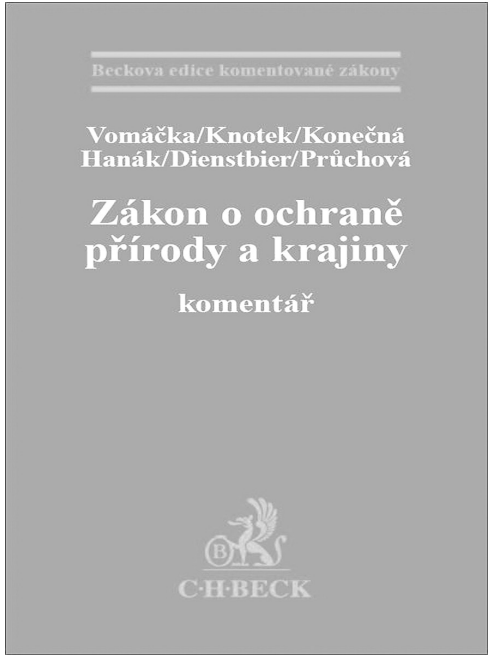
potěšilo novým komentářem k zákonu o ochraně přírody a krajiny:

Vomáčka Vojtěch, Knotek Jaroslav, Konečná Michaela, Hanák Jakub, Dienstbier Filip, Průchová Ivana: Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář. První vydání. Praha: 2017, ISBN 978-80-7400-675-3, s. 704.

Odborná veřejnost dostává do ruky zcela aktuální komentář k zákonu o ochraně přírody a krajiny, který prošel během roku 2017 hned třemi podstatnými novelizacemi; pro úplnost shrnuji, že jde o novelizace provedené zákonem č. 123/2017 Sb., jímž byla s účinností od 1. 6. 2017 změněna zejména úprava týkající se národních parků, dále zákonem č. 183/2017 Sb., kterým se s účinností od 1. 7. 2017 mění zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a dále zákonem č. 225/2017 Sb., kterým se s účinností od 1. 1. 2018 mění stavební zákon a další související zákony. Za účinnosti zákona o ochraně přírody a krajiny bylo v minulosti několik komentářů vydáno (Pekárek, Průchová, Dudová v Brně, Iurídika Brunensis v roce 1995 a v roce 2000, Miko a Borovičková v nakladatelství C. H. Beck, v roce 2005 a 2007, Prchalová v nakladatelství Linde, v roce 2006 a 2010, a Stejskal v nakladatelství Wolters Kluwer v roce 2016), právě vzhledem k novelizacím provedeným v roce 2017 je recenzovaný komentář v nabídce komentářové literatury v současné době jediným aktuálním dílem. Z rozsahu a obsahu díla je ovšem zřejmé, že komentář nebyl připravován jako reakce na poslední novelizace zákona, nýbrž že kolektiv autorů vyváženě věnuje pozornost všem ustanovením zákona.

Jde o ucelené a rozsáhlé dílo kolektivu autorů, z nichž je podstatná část spojena s Právnickou fakultou Masarykovy univerzity v Brně, kde působí jako pedagogové anebo kde absolvovali doktorandské studium. JUDr. Ing. Dienstbier je soudcem Nejvyššího správního soudu a působí jako pedagog na Palackého univerzitě v Olomouci. Členy autorského týmu mohou čtenáři našeho časopisu také znát z řady publikovaných odborných textů anebo se s nimi mohli osobně setkat na přednáškách a seminářích určených pro pracovníky státní správy.

Publikace bez dlouhých historických a teoretických úvodů obsahuje odborné komentáře k jednotlivým ustanovením zákona. Komentářový text

je přehledně a systematicky rozčleněný, takže je usnadněna orientace i čtenářům méně zběhlým v čtení právních výkladů a komentářů. Výklad k té které otázce je doplněn vybranou judikaturou správních soudů, přičemž kladem publikace je, že autoři čtenáře odkazy na rozsudky nezahlcují, nýbrž z rozsáhlé judikatury správních soudů k ochraně přírody a krajiny vybírají jen příléhavé a recentní judikáty, které přímo v textu komentáře citují. Autoři též průběžně odkazují na úpravu provedenou v jiných právních předpisech mimo oblast ochrany přírody a krajiny, na úpravu evropskou a na prováděcí předpisy k ZOPK a v případě potřeby uvádějí odkazy na odbornou literaturu či metodiky a výklady MŽP. V ustanoveních bezprostředně navazujících na evropské právo autoři také citují závěry Evropského soudního dvora. Systematické uspořádání a rozčlenění textu, marginální čísla výkladu a přehledný věcný rejstřík, to vše usnadňuje čtenářům orientaci v jinak složité problematice.

Pokud se týká vlastního obsahu komentáře, jako velmi zdařilý hodnotím zejména komentář k celé části druhé zákona (Obecná ochrana přírody) a dále pak komentář k § 56 ZOPK. Autoři zde přistupují nejen ke komentování zákonného textu, ale i k řešení některých problematických aspektů souvisejících s praktickou aplikací komentovaných ustanovení. Poněkud více akademický je komentář k části čtvrté zákona (Natura), což ovšem může být velmi přínosné pro ty čtenáře, kteří se méně orientují v evropském právu a sami nemohou porovnávat text směrnic s textem zákona.

Za méně propracovaný a méně zdařilý považuji komentář k části osmé zákona (Odpovědnost), a to zejména komentáře k § 87 a § 88. Poněkud zarážející je tvrzení v komentáři jak k § 87, tak i k § 88, že za přestupky (fyzických osob dle § 87 a právnických osob a podnikajících fyzických osob dle § 88) lze uložit *pouze* pokutu. ZOPK samozřejmě jiný správní trest nestanovuje, ovšem – zejména když autor komentáře o několik odstavců výše představuje čtenářům nový zákon o přestupcích – nepochybně bylo na místě uvést, že uložení pokuty není obligatorní a podle přestupkového zákona lze obviněnému uložit na místo pokuty napomenutí a vedle pokuty (či vedle napomenutí), případně jako trest samostatný, též trest propadnutí věci. Také v komentáři k § 86 se objevila nepřesnost ve výčtu orgánů ochrany přírody, do jejichž věcné působnosti spadá ukládání opatření k odstranění následků neoprávněných zásahů, když komentář pominul základní orgán ochrany přírody, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností, a též nezmínil oprávnění k ukládání opatření k nápravě, které má ČIŽP.

I přes tuto drobnou výhradu mohu nový komentář doporučit všem, kdo se ochranou přírody a krajiny profesionálně zabývají. Věřím, že komentář najde široké uplatnění jak v akademické sféře, tak při praktickém výkonu státní správy, a bude dobrou pomůckou všem úředníkům vykonávajícím státní správu na úseku ochrany přírody a krajiny.

Svatava Havelková

Velmi dobrý nápad Reedícia červeného zoznamu stavovcov Českej republiky

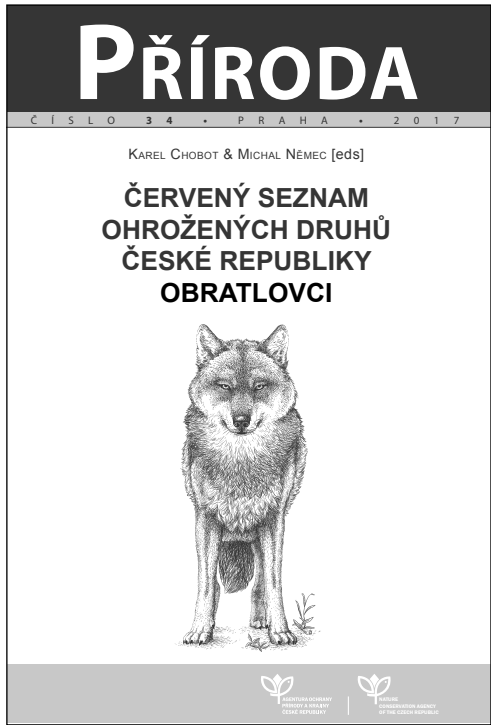
Písať v tomto periodiku o význame červených zoznamov, ktoré v priebehu polstoročia prekonali naozaj pozoruhodný, rýchly a mimoriadne progresívny vývoj, a ich potrebe pre praktickú ochranu prírody, by bolo nosením dreva do lesa. Aj napriek určitým nedostatkom sú najkomplexnejším vedecky podloženým zdrojom informácií o stave druhov, resp. iných taxonomických jednotiek, či ekologických skupín organizmov, z hľadiska ich ohrozenia vyhynutím alebo vyhubením i významným nástrojom stanovujúcim priority ochrannárskych aktivít. Dôležitým aspektom červených zoznamov je ich aktualizácia.

Agentúra ochrany prírody a krajiny ČR v Prahe v roku 2017 vydala červený zoznam stavovcov Českej republiky, ktorý zostavili Karel Chobot

a Michal Němec. Na jeho tvorbe sa spolu podieľalo 17 expertov z viacerých inštitúcií.

Hoci vyšiel (v rovnakom periodiku Příroda, recenzovanom odbornom časopise pre ochranu prírody a krajiny) po trošku dlhšom období od vydania predošlého zoznamu (2003), má ambíciu priblížiť sa odporúčanej decenálnej perióde aktualizácie červených zoznamov. Zaslúžene je venovaný nestorovi červených zoznamov vtákov Československa i Českej republiky, poprednému vedcovi a pedagógovi, zoológovi, ekológovi i ochrancovi prírody, charizmatickému a vzácnemu človeku, doc. RNDr. Karlovi Hudcovi, DrSc., k jeho deväťdesiatinám. Významného životného jubilea sa napokon, bohužiaľ, nedožil a zomrel týždeň pred ním, 10. novembra 2017 – viď *Ochrana přírody*, 72, 6, 36-39, 2017.

Červený zoznam je poňatý komplexne a pri jeho spracovaní sa autori priklonili k bežne zaužívanému metodologickému úvodu a samotným zoznamom podľa taxonomických kategórií (tried) stavovcov. V prvej kapitole je načrtnutý význam červených zoznamov a kníh ako dôležitého prístupu k hodnoteniu druhov a ďalších vybraných zložiek biodiverzity, vrátane indexu červeného zoznamu. Vhodne ju dopĺňa šesť boxov (rámciekov) s podrobnejšími informáciami. Nasledujú prehľadne uvedené kategórie a kritériá IUCN a ich použitie pre červené zoznamy stavovcov Českej republiky, pričom (aby sa neopakovali ich plné znenia, uvedené v predošlom zozname) vhodne kombinujú podstatu ich výkladu na všeobecnej i regionálnej úrovni. V tejto kapitole je tiež stručne a logicky uvedená štruktúra daného červeného zoznamu. V ďalšej časti nasledujú vlastné červené zoznamy, spracované samostatne pre ryby a mihule, obojživelníky a plazy, vtáky, cicavce. Pre každú taxonomickú skupinu sú vyhotovené jednotne. Po stručnom úvode a metodike nasledujú komentäre k druhom hodnoteným v kategóriách EX, RE, EW, DD, CR, EN, VU a NT. Neohrozené a nehodnotené druhy nie sú komentované. Samotné zoznamy sú uvedené v tabelárnej forme. Okrem aktuálneho zaradenia daných druhov do kategórií ohrozenia, vrátane použitých kritérií, sú uvedené aj kategórie minulého hodnotenia, resp. súhrn informácií o rozšírení druhov v krajoch, resp. úmoriach (u mihúl a rýb) Českej republiky v troch obdobiach (do roku 1950, medzi rokmi 1950 a 2003 a po roku 2003, pričom u vtákov je to do a po roku 2000).

Hoci rozličné zhrnutia si môže každý čitateľ červeného zoznamu veľmi ľahko a rýchlo vypočítať, mohla v ňom byť uvedená sumárna tabuľka zaradenia všetkých stavovcov a porovnanie ich jednotlivých základných taxónov, ako tomu bolo v predchádzajúcom červenom zozname.

Každú kapitolu dopĺňa zoznam bibliografických odkazov a ich kvalitný anglický preklad (v prípade prvých dvoch kapitol), resp. súhrn (v prípade jednotlivých zoznamov), vrátane anglických textov v tabuľkách, čo oceňujem. V závere nechýbajú ani registre českých a vedeckých (latinských) mien ako aj zoznam použitých skratiek. Textovú časť vhodne spestrujú perokresby vlka na titulnej strane a šiestich vybraných zástupcov každej triedy stavovcov na začiatku kapitol, ktorých autorkou je Jana Růžičková.

Aktualizovaný červený zoznam stavovcov Českej republiky je starostlivo a prehľadne spracovaným kompendiom, prinášajúcim množstvo cenných a aktuálnych informácií. Preto ho určite využije veľké množstvo čitateľov a používateľov nielen z Českej republiky, ale aj zo zahraničia, vrátane susedných štátov (pretože poznanie a zohľadnenie situácie v Českej republike je dôležité pre tvorbu podobných zoznamov za ich územia). Všetkým ho môžem bezvýhradne odporučiť. Jeho vydanie bolo (spolu s vydaním podobných zoznamov cievnatých rastlín a bezstavovcov) naozaj veľmi dobrým nápadom (do-

volil som si parafrázovať jeden z podnadpisov) i mimoriadne vydareným a potrebným edičným počinom.

Karel Chobot & Michal Němec (eds.) 2017. Červený seznam ohrožených druhů České republiky obratlovci. Příroda, Praha, č. 34, 182 str. ISBN 978-80-88076-46-9.

Peter Urban

Summary

Hušek J.: The Jizera Mts. Protected Landscape Area – 50 Years

In 2018, the Jizera Mts. Protected Landscape Area (PLA, northern Bohemia) has been celebrating 50 years since its establishment and therefore, it is one of the five oldest large-size Specially Protected Areas in the Czech Republic. As early as in the very first proposal made by František Schuster for declaring the Krkonoše/Giant Mts. National Park (NP) in 1922, the suggested NP also included the major part of the Jizera Mts. Finally, the Jizera Mts. were declared as PLA in 1968. According to the decree declaring the PLA, the purpose was “conservation of the well-preserved natural environment as well as the cultural landscape with a typical character/scenery and folk architecture”. Particularly in the late 1980s, the extreme air pollution had peaked causing extensive forest dying on the top mountain plateaus: together with the Krušné hory/Ore Mts. the Jizera Mts. became an environmental disaster symbol. On the northern mountain slope beech forests have been maintained, being the most extensive and best preserved beech forest complex in Bohemia. Also due to the PLA, the plain has been reforested and there are good prospects for the forest growths there. Thus, a debate on possible extension of the Krkonoše/Giant Mts. NP by the most valuable parts of the Jizera Mts. has again started.

Hubený P.: Šumava/Bohemian Forest Mts. Known and Unknown Primary/Virgin Forests

Only two centuries ago, the Šumava/Bohemian Forest Mts. had been full of primary/virgin forests, growing across huge continuous areas. Some of them had been undisturbed by humans, but other were modified by occasional and sporadic livestock grazing, harvesting tree resin or charring wood coal. In the 19th century, the primary forests were almost completely destroyed. According to the records of that period, systematic and effective forest management was in the fact a predatory

nature-unfriendly tree logging. Efforts to reduce annual timber harvest planned by forest experts were not successful. It could be suggested that primary/virgin forests have totally disappeared there. The article controverts such an opinion and clearly demonstrates that primary/virgin forests can at present be met at many sites within the Šumava/Bohemian Forest Mts.

Krása A.: Road Stretches Where Amphibians Are Killed by Traffic

Mortality on roads caused by traffic has been influencing much wildlife, but amphibians are among those most seriously affected. In the Czech Republic, two the most common amphibian species, namely the Common toad (*Bufo bufo*) and the European common frog (*Rana temporaria*) are most often and massively killed on roadways by cars and trucks. Therefore, measures to mitigate road mortality negative effects have been implemented for decades. Unfortunately, at present the amphibian mortality on roads cannot be fully eliminated and the fact that the issue is only a part of the problem is totally correct. Moreover, it is not suitable to resign to implement such measures but to carry out them in the best way available. The approach has been applied by the Nature Conservation Agency of the Czech Republic for a long time. The article also deals with one of the important tools in this field, *i. c.* an app open to access and registering road stretches dangerous for amphibians. The map layer has been regularly updated, thus serving as a background for proposing other reasonable and effective solutions.

Jelínková J.: Binding Opinions on Felling Woody Plants for Building Purposes

On January 1, 2018 the amendment to Act No. 183/2006 Gazette on Urban and Territorial Planning and Building Code (the Building Act) amending also Act No. 114/1992 Gazette on Nature Conservation and Landscape Protection, as amended later (the Nature Conservation Act), known as Act No. 225/2017 Gazette, came into force bringing significant changes in procedures having been carried out by the State Nature Conservancy authorities until now. The article follows on former comments and it deals with detailed analysis of issuing permits for felling woody plants and obliging compensatory measures for building purposes located by planning permission pursuant to Article 8, paragraph 6 of the Nature Conservation Act. Together with a significant change in Article 70, paragraph 3 within

the Nature Conservation Act narrowing non-governmental environmental organisations’ rights only to participate in procedures carried out by the State Nature Conservancy authorities and new Article 4, paragraphs 9–11 of the Building Act substantially reducing review procedure on binding opinions of the respective authorities for purposes pursuant to the Building Act, replacing the separate procedure on issuing permits for felling woody plants carried out by the State Nature Conservancy Authority only with its binding opinions is really vital. Because the procedure following the new regulations can be in many ways controversial, the author analyses requirements of an application for issuing the binding opinion pursuant to Article 8, paragraph 6 of the Nature Conservation Act, requirements for the content and other requirements for the binding opinion, question related to the review of the binding opinion on felling woody plants and compensatory planting as well as questions related to checking observance of the terms given by the binding opinion, petty offences or needs for cooperation between the State Nature Conservancy authorities and Building Offices. The author concludes states that in connection with the new legislation other controversial issues shall undoubtedly appear.

Chytrý M.: The European Red List of Habitats

Recent years have witnessed an increasing international interest in Red List evaluation of ecosystems and habitats. The IUCN had published criteria for Red List assessment of ecosystems in 2013 and the very first large international project that applied these criteria was the European Red List of Habitats. The paper describes the IUCN criteria and gives examples of their application in the European Red List of Habitats project. A basic overview of the project results is provided, with four Critically Endangered habitats described in more detail as examples of the Red List criteria application. Finally, potential pitfalls in using the European Red List of Habitats, especially at the national level, are mentioned, emphasizing the need for follow-up projects on national and regional Red Lists of Habitats that would assess national/regional levels of threat that may differ from those averaged across Europe. Also, assessments of more finely divided habitats are necessary, because their endangerment may be hidden if they are evaluated only as a part of coarse habitat types.

Halešová T. & Kotyzová M.: Occurrence of Pesticides Affecting Drip-waters at Selected Sites in the Moravský kras/Moravian Karst Protected Landscape Area

The article deals with occurrence of some pesticides, particularly triazine, chloraceatanilide and azole ones, in the Moravský kras/Moravian Karst Protected Landscape Area (PLA, South Moravia). The pollutants have repeatedly been found in drip-water samples from the Harbeššská jeskyně and Amatérská jeskyně/Amateur Caves and can pose a threat to non-target organisms as well as to human health. Although pesticides have been monitored there since 2015, detailed data were gathered only during a study funded from the national Landscape Management Programme. The study aims to find whether and in which ways are pesticides transferred from the surface just to cave systems. The authors confirmed that pesticides have often been applied also in Specially Protected Areas, e.g. in the Moravský kras/Moravian Karst PLA where underground waters have been contaminated by pesticide residues and metabolites due to long-term pesticide use. The study's results provide background for planned measures in relation to new protection zone delineation in the Moravský kras/Moravian Karst PLA and are an important information source for farmers there.

Nováková T., Navrátil T. & Rohovec J.: Mercury in Forest Ecosystems in the Brdy Highlands Protected Landscape Area

Not much information on dynamics of mercury in the Czech Republic's environment has been available. Thus a pilot study covering the Brdy Highlands Protected Landscape Area (PLA) situated in Central Bohemia and Píseň/Pilsen Regions improves the limited knowledge. Extensive experiment datasets describing the mercury distribution in forest ecosystems in the above large-size Specially Protected Area were developed. The results from the Brdy Higlands PLA will serve as a basic comparison for further research either in Central Bohemia or elsewhere. Among the indisputable advances of the Brdy Highlands area has been the fact that due to the military training activities carried out there in the past it is free of human settlements or industrial areas. Therefore, it is a unique relatively undisturbed island of forest ecosystems in the middle of Bohemia. The individual components of forest ecosystems such as forest humus soil layer, stream sediments or stream waters indicate sig-

nificant impact of bedrock, mining and processing of ores in the vicinity of Jedová hora/Poison Mountain, but also that of the large-scale mining and processing industry based in the town of Příbram and its vicinity. Mercury distribution and mobility in the forest ecosystems deserves an attention with respect to its toxicity or potential bioaccumulation in edible mushrooms or fish.

Ouhrabka V.: On Cave Maps and Mapping in the Czech Republic

Visual presentation as a scheme or a map is one of the principal parts of cave documentation. A high-quality map documentation of caves protected pursuant to Act No. 114/1992 Gazette on Nature Conservation and Landscape Protection, as amended later, is a significant precondition for further speleological surveys and research aiming at assessing cave environment, e.g. microclimate, biota and its other components. Without the map documentation, caves cannot be effectively protected and conserved. In the Czech Republic, cave maps had appeared already in the early 19th century. Speleological surveys conducted in the early 20th century established a specific cave documentation discipline called speleological mapping. At present, cave maps are elaborated mostly by the Czech Speleological Society or by the Cave Administration of the Czech Republic staff. Current technologies allow to develop 3D model of the caves.

Nesládková M. & Franková L.: Possibilities of Strengthening Water Resources: Alternatives to the Suggested Pečín Water Reservoir

The drought in 2015-2017 opened a debate on building new water reservoirs, including the proposal to build the Pečín Water Reservoir in the Orlické hory/Eagle Mts. The authors raise the issue whether there has been less controversial possibility, how to solve future water scarcity in eastern Bohemia. Seeking for the answer was a part of studies commissioned by the Ministry of the Environment of the Czech Republic and conducted by the T.G. Masaryk Water Research Institute, public research institute Prague. The article explains that selecting the alternatives with the least environmental impacts is the only way which is in the line with the existing provisions and which cannot be evaded. The studies having been carried out suggest that in addition to possibility to build the Pečín Water Reservoir, there are other alternatives to secure water pro-

vision, particularly by better use of the existing water reservoirs. The authors conclude that it is necessary particularly to aim at protecting waters against agricultural and industrial contamination.

Zajíček P.: Vladimír Josef Procházka – Geologist Who Climbed Down into the Macocha/Stepmother Abyss 120 Years Ago

The Macocha/Stepmother Abyss (the Moravský Kras/Moravian Karst, South Moravia) attracted both adventurers and researchers at the time when it had not been open to the public. The very bottom could be reached only from the top, preferably from a site where a lower small bridge is nowadays located. According to the historical sources, the abyss bottom was for the first time reached in 1723. The highest number of exploration/survey trips has been recorded there in the 2nd half of the 19th century. Vladimír Josef Procházka, the important Czech natural scientist, also participated in a scientific expedition to the abyss in 1898.

Plesník J.: Shall the Tasmanian Devil Survive Difficult Contagious Cancer?

A contagious facial cancer that is almost always fatal has decimated the Tasmanian devil (*Sarcophilus harrisii*) population since 1996. Tasmanian devils can transmit the disease, known as the Devil Facial Tumour Disease (DFTD) and being clonally transmissible cancer where the infectious agent is the tumour itself, to each other via biting during social interactions. DFTD has reduced the devil numbers by >85%, and researchers have predicted that the cancer will drive the animals to extinction within decades. Moreover, despite epidemiological models that predict extinction, populations in long-diseased sites persist. Scientists found that Tasmanian devils have developed some genetic resistance to the disease in just four to six generations. In addition, an international study involving multiple institutions over six years indicated that immunisation and immunotherapy with DFTD cells corresponded with effective anti-tumour responses. Tumour engraftment did not occur in one of the five immunised Tasmanian devils, and regression followed therapy of experimentally induced DFTD tumours in three Tasmanian devils. Building a good understanding of the devil's immune system, which goes hand in hand with the development of a vaccine that shall be tested in the wild can save the largest carnivorous marsupial in the world, endemic to Tasmania.

Ochrana přírody

ročník 72 2017

Obsah ročníku 2017

Autor článku	Název článku	Číslo	Strana	Rubrika časopisu
Adamovič Jiří	Geologický základ rybníků Máchova kraje	3	29	Výzkum a dokumentace
Ambrozek Libor	Úvodem	4	1	Úvodem
Ambrozek Libor	Porážky – bělokarpatský klenot	4	2	Z naší přírody
Ambrozek Libor	Výročí bělokarpatských národok	6	2	Z naší přírody
Balek František, Dobrovský Petr, Valda Slavomír	Rekultivace pískovny Provodín – šance nejen pro ropuchu krátkonohou	1	8	Péče o přírodu a krajinu
Bartková Pavla	Naučná stezka kolem Klenice za hrou a poučením	2	49	Pozvánka na výlet
Bašta Jiří	Rozhovor s Janem Hřebačkou	6	40	Rozhovor
Bejček Vladimír	Úvodem	3	1	Úvodem
Bejček Vladimír	Ocenění FŽP ČZU v Praze	3	VI	Zprávy, aktuality, oznámení
Bejčková Kateřina	Nové právní předpisy – srpen 2017 až září 2017	5	VIII	Nové právní předpisy
Bejčková Kateřina	Nové právní předpisy – říjen 2017 až listopad 2017	6	IX	Nové právní předpisy
Bronislava Danielová, Šoltysová Lenka	Chráněná území Nového Mexika	1	38	Mezinárodní ochrana přírody
Bureš Jiří a kol.	Josef Albrecht rozumí jihočeské přírodě jako málokdo	2	V	Medailonky
Cudlín Ondřej, Pechanec Vilém, Purkyně Jan, Štěrbová Lenka, Cudlín Pavel	Hodnocení biotopů zemědělsko-lesní krajiny v souvislosti se změnou klimatu pomocí modelů a GIS nástrojů	1	20	Výzkum a dokumentace
Dolejský Vladimír	Úvodem	1	1	Úvodem
Dolejský Vladimír	Národní akční plán adaptace na změnu klimatu	1	6	Z naší přírody
Dolejský Vladimír	K problematice naplňování legislativy EU v oblasti invazních druhů	1	25	Zaměřeno na veřejnost
Domčíková Tereza	Nové právní předpisy – prosinec 2016 – leden 2017, judikatura září 2016 – prosinec 2016	1	VI	Nové právní předpisy
Domčíková Tereza	Trestný čin neoprávněného nakládání s volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami	2	14	Právo v ochraně přírody
Domčíková Tereza	Nové právní předpisy – únor 2017 až březen 2017	2	XII	Nové právní předpisy
Domčíková Tereza	Nové právní předpisy – duben 2017 až květen 2017	3	XI	Nové právní předpisy
Domčíková Tereza	K vybraným procesním aspektům zákona o odpovědnosti za přestupky	4	20	Právo v ochraně přírody
Domčíková Tereza	Nové právní předpisy – červen 2017 – červenec 2017	4	XII	Nové právní předpisy
Dort Miroslav, Görner Tomáš, Kučerová Jana	Herbicidy a jejich použití v ZCHÚ	3	V	Zprávy, aktuality, oznámení
Dvořák Jan	Bavorská vláda ocenila ředitele Správy NP Šumava Pavla Hubeného	6	IV	Zprávy, aktuality, oznámení

Autor článku	Název článku	Číslo	Strana	Rubrika časopisu
Dvoříková Aneta, Čech Luděk, Hlaváč Václav	Nelegální zalesňování v CHKO Žďárské vrchy. Plíživá hrozba snižování biodiverzity v krajině	6	6	Péče o přírodu a krajinu
Fajmon Karel, Vondřejc E. Tomáš	Bělokarpatská zahrádka třicetiletá	5	6	Z naší přírody
Ferkl Vladislav	Nepasečné hospodaření v lesích a ochrana přírody. 26 let poznatků z Klokočné	5	32	Výzkum a dokumentace
Flousek Jiří	Ptáci Krkonoš po 20 letech	4	28	Výzkum a dokumentace
Görner Tomáš	Pěstování paulovnie pro energetické účely	3	23	Právo v ochraně přírody
Görner Tomáš	Likvidace raka mramorovaného na Proseku	5	11	Péče o přírodu a krajinu
Grábner Josef	Certifikační programy v arboristice	4	14	Péče o přírodu a krajinu
Hanč Zdeněk	Páchník hnědý	1	obálka	Foto na obálce
Havelková Svatava	Náhrada škody a náhrada ekologické újmy	1	12	Právo v ochraně přírody
Havelková Svatava	Účast veřejnosti na rozhodovacích procesech	5	22	Právo v ochraně přírody
Havelková Svatava	Novela stavebního zákona a zákona o ochraně přírody a krajiny	6	10	Právo v ochraně přírody
Haviarová Danka	Havraní skála z Mariiny vyhlídky v NP České Švýcarsko	6	obálka	Foto na obálce
Havira Miroslav, Chlapek Jindřich, Štencí Radek	Projekt podpory biodiverzity horských biotopů v oblasti Pradědu	3	6	Péče o přírodu a krajinu
Hejda Radek, Kříž Karel, Pašek Ondřej	Zastaví OPŽP ústup páchníka?	1	15	Výzkum a dokumentace
Hlaváč Václav	V Salt Lake City proběhla devátá Mezinárodní konference o ekologii a dopravě	5	44	Mezinárodní ochrana přírody
Hlaváč Václav, Dvořáková Aneta	Hynutí jasanů a projekt podpory přirozených a přírodě blízkých lesů v NPR Ransko	5	2	Z naší přírody
Hlaváč Václav, Pešout Pavel	Nová metodika vymezování ÚSES – promarněná příležitost	4	6	Péče o přírodu a krajinu
Hlaváč Václav, Škorpíková Vlasta, Janoška Zbyněk	Na sloupech elektrického vedení stále hynou desetitisíce dravců	2	7	Péče o přírodu a krajinu
Horáček Jindřich	Dohoda o vzájemné spolupráci mezi AOPK ČR a Českým inspektorátem lázní a zřídel	5	I	Zprávy, aktuality, oznámení
Hošek Michael	Zelená infrastruktura: co a proč se ztratilo v překladu?	2	21	Právo v ochraně přírody
Hruška Jakub	Glyfosát dál nerušeně kraluje českým polím, lesům a zahradám	3	I	Zprávy, aktuality, oznámení
Chlapek Jindřich	Leo Bureš měl narozeniny	3	XI	Medailonky
Chlapek Jindřich	Ochrana posledních pralesů v Evropě – akce na obzoru?	5	II	Zprávy, aktuality, oznámení
Chlapek Jindřich, Knižátková Eva	Ochrana přírody v Moldavsku – okrajové téma v nejchudší zemi Evropy	4	44	Mezinárodní ochrana přírody
Chobot Karel	Mnohonožky České republiky	4	XII	Recenze
Jelínková Jindřiška	Novinky v CITES po 17. konferenci smluvních stran v JAR	2	17	Právo v ochraně přírody
Jelínková Jindřiška, Pelc František	Memorandum o spolupráci AOPK ČR s Arménií podepsáno	4	V	Zprávy, aktuality, oznámení
Jelínková Jindřiška, Plesník Jan	CITESové evergreeny po osmé	3	IX	Zprávy, aktuality, oznámení
Jongepierová Ivana	Třicet let výzkumu v NPR Čertoryje	2	28	Výzkum a dokumentace
Kaděra Mladen	Glosy k ochraně fauny mrtvého dřeva	2	10	Péče o přírodu a krajinu
Kinská Jana del Borgo	Svatava Havelková oslavila v lednu 65 let	1	V	Medailonky
Klečka Jan, Kneblová Ivona a kol.	Velké změny v malém Poodří po 25 letech	2	2	Z naší přírody
Klvaňová Alena	Datel černý – pták roku 2017	3	37	Zaměřeno na veřejnost
Kolařík Jiří	Ichthyofauna v menilitových vrstvách vrchu Turoid v Mikulově	5	24	Výzkum a dokumentace

Autor článku	Název článku	Číslo	Strana	Rubrika časopisu
Kolegové ze správy CHKO Blanský les	Jan Flašar šedesátiletý	1	IV	Medailonky
Kosejk Jaromír	Zvláštní cena AOPK ČR v soutěži České komory architektů „Česká cena za architekturu“	6	III	Zprávy, aktuality, oznámení
Koudelka Martin	Zkamenělý zámek	3	49	Pozvánka na výlet
Koudelka Martin	Chiropterologický a speleologický odkaz Karla Kostroně	5	28	Výzkum a dokumentace
Kukla Jaroslav	Některé aspekty návštěvnosti jeskyní v NPR Kaňon Labe	2	25	Výzkum a dokumentace
Kuna Petr	Rozloučení s RNDr. Alešem Hájkem	1	II	Zprávy, aktuality, oznámení
Kuras Tomáš, Šarapatka Bořivoj, Mazalová Monika, Tuf H. Ivan, Bednář Marek	Krajinná struktura. Klíč k ochraně biologické rozmanitosti, půdy a vody	6	18	Výzkum a dokumentace
Kvietková Elena	Odpovědnost za přestupky – otázky hmotného práva	3	20	Právo v ochraně přírody
Kyselka Jan	Česká republika 2030 – cíle v oblasti ochrany přírody a krajiny	4	V	Zprávy, aktuality, oznámení
Limrová Anna	Výzvy OPŽP, prioritní osy 4 v roce 2017	2	IV	Zprávy, aktuality, oznámení
Lípa Martin	Podpora biodiverzity v ovocných sadech – Petr Stýblo eds.	2	XII	Recenze
Lipina Jan	Volavky na rybnících u Jistebníku v CHKO Poodří	2	obálka	Foto na obálce
Lusk Stanislav, Hartvich Petr, Lojkásek Bohumír, Hanel Lubomír	Prostupnost migračních bariér ve vodních tocích pro naše potamodnní mihule	3	15	Péče o přírodu a krajinu
Lyčka Daniel	Existuje Lolova mapa Býčí skály?	2	32	Zaměřeno na veřejnost
Marek Pavel, Vogl Zdeněk	Fragmentace říční sítě. Databáze migračních bariér jako jeden z nástrojů omezení jejich dopadů	6	13	Výzkum a dokumentace
Mlčoch Svatomír	Dvacet pět let zákona na ochranu přírody a krajiny	3	2	Z naší přírody
Moravec Jan	Voda v krajině tématem konference	1	I	Zprávy, aktuality, oznámení
Moravec Jan	K Padrťským rybníkům	1	49	Pozvánka na výlet
Moravec Jan	Solvayův lom	4	49	Pozvánka na výlet
Nezmeškalová Zdeňka	Aplikace Zvíře v nouzi pomáhá stovkám volně žijících zvířat	4	II	Zprávy, aktuality, oznámení
Novotná Kateřina, Štochlová Petra, Havrdová Ludmila, Černý Karel	Současná ohrožení vybraných klíčových dřevin lužních lesů a břehových porostů a možnosti jejich eliminace	6	24	Výzkum a dokumentace
Ouhrabka Vratislav	Bozkovské dolomitové jeskyně – 70 let speleologických průzkumů	4	34	Výzkum a dokumentace
Ouhrabka Vratislav	Za málo známými krasovými jevy v okolí Ondříkovic	5	49	Pozvánka na výlet
Pásková Martina, Čtveráková Iveta	Geoparky a jejich role v ochraně přírody a krajiny	4	38	Zaměřeno na veřejnost
Patzelt Zdeněk	Rozhovor s Annou Kárníkovou	1	32	Rozhovor
Patzelt Zdeněk	Dům NATURA v Příbrami otevřel další expozice	1	III	Zprávy, aktuality, oznámení
Patzelt Zdeněk	Rozhovor s Robinem Böhnischem	4	42	Rozhovor
Patzelt Zdeněk	Globální geopark UNESCO Český ráj	4	obálka	Foto na obálce
Patzelt Zdeněk	Úvodem	5	1	Úvodem
Patzelt Zdeněk	Rozhovor s Jakubem Hruškou	5	38	Rozhovor
Patzelt Zdeněk	Podzimní zátiší u Ledových slují	5	obálka	Foto na obálce
Patzelt Zdeněk	Okruh po Jetřichovických vyhlídkách	6	49	Pozvánka na výlet
Pavlíčko Alois	Vzpomínka na Bohuslava Nauše	3	X	Medailonky
Pavlíčko Alois	Světlem šumavské přírody	5	IX	Recenze

Autor článku	Název článku	Číslo	Strana	Rubrika časopisu
Pelc František	Úvodem	2	1	Úvodem
Pelc František	Úvodem	6	1	Úvodem
Pelc František	Návrh projektu rozvojové spolupráce v Zambii	6	42	Mezinárodní ochrana přírody
Pelc František, Moucha Petr, Havelková Svatava	Ohlédnutí za Zdeňkem Ciprou, velkým lesníkem	2	X	Medailonky
Peřina Vlastimil	Loučení s ptáky v NPR Bohdanečský rybník	6	V	Zprávy, aktuality, oznámení
Pešout Pavel	Ochrana přírody v Kyrgyzstánu I. Organizace ochrany přírody	1	43	Mezinárodní ochrana přírody
Pešout Pavel	Ochrana přírody v Kyrgyzstánu II. Chráněná území	2	38	Mezinárodní ochrana přírody
Petrovský Ondřej	Obnova rašeliniště v Jizerských horách z poloviny hotova	1	I	Zprávy, aktuality, oznámení
Petrovský Ondřej	Nadace Ivana Dejmala pro ochranu přírody vyhlašuje zcela nový grantový program	5	III	Zprávy, aktuality, oznámení
Petříček Václav	Vzpomínka na RTDr. Ing. Zdeňka Vultarina, CSc. (1916–1990)	1	VI	Medailonky
Plesník Jan	V Cancúnu se jednalo o globální biologické rozmanitosti	1	28	Zaměřeno na veřejnost
Plesník Jan	Statistika rozhodně není nuda. Biostatistika	1	VIII	Recenze
Plesník Jan	Summary	1	IX	Summary
Plesník Jan	Vyšel Evropský červený seznam ohrožených biotopů	2	I	Zprávy, aktuality, oznámení
Plesník Jan	Největší globální hrozbu pro druhy představuje jejich nadměrné využívání lidmi a prostředí necitlivé zemědělství	2	II	Zprávy, aktuality, oznámení
Plesník Jan	Summary	2	XIII	Summary
Plesník Jan	Šíření nepůvodních organismů ve světě bude pokračovat	3	II	Zprávy, aktuality, oznámení
Plesník Jan	Pomohou žížaly zmírnit úbytek horní vrstvy půdy?	3	III	Zprávy, aktuality, oznámení
Plesník Jan	Primack ochranářskou biologii prostě umí	3	XIII	Recenze
Plesník Jan	Summary	3	XIV	Summary
Plesník Jan	Evropská komise rozšířila seznam významných invazních nepůvodních druhů	4	17	Péče o přírodu a krajinu
Plesník Jan	Informovanost pomůže snížit poptávku po exotických mazlíčcích	4	I	Zprávy, aktuality, oznámení
Plesník Jan	Hluk ohrožuje přírody v amerických chráněných územích	4	III	Zprávy, aktuality, oznámení
Plesník Jan	Pomáhají zoologické zahrady vytvářet příznivý vztah k životnímu prostředí?	4	VI	Zprávy, aktuality, oznámení
Plesník Jan	Invazní nepůvodní druhy sužují ostrovy	4	VIII	Zprávy, aktuality, oznámení
Plesník Jan	Summary	4	XIII	Summary
Plesník Jan	Má ochrana přírody ožивovat mamuty, nebo chránit slony?	5	18	Péče o přírodu a krajinu
Plesník Jan	Státy se o své živé symboly příliš nestarají	5	IV	Zprávy, aktuality, oznámení
Plesník Jan	František První jubiluje	5	V	Medailonky
Plesník Jan	Odešla legenda. Život a doba ochránce přírody Jana Čerovského	5	VI	Medailonky
Plesník Jan	Summary	5	IX	Summary
Plesník Jan	Ukládání uhlíku v tropických lesích: Všechno je jinak?	6	I	Zprávy, aktuality, oznámení
Plesník Jan	Bude se v Bělověžském lese i nadále kácet?	6	VI	Zprávy, aktuality, oznámení
Plesník Jan	Půda pro život. Nebo obráceně?	6	XIII	Recenze

Autor článku	Název článku	Číslo	Strana	Rubrika časopisu
Plesník Jan	Summary	6	XIV	Summary
Pojer František	Seminář o dropovi se konal v Rakousku	2	IV	Zprávy, aktuality, oznámení
Pojer František	Norské fondy pomáhají (ekologické výchově) také v regionech	2	V	Zprávy, aktuality, oznámení
Pojer František	Rozhovor s Petrem Maradou	3	44	Rozhovor
Pojer František	Ludmila Friedlová – 70 let	4	XI	Medailonky
Poledníková Kateřina, Poledník Lukáš, Beran Václav, Mináriková Tereza	Vydry na silnici – problém, který můžeme řešit	3	25	Výzkum a dokumentace
Popelka Ondřej, Hykel Michal, Růžicková Jana, Taraška Vojtěch, Trávníček Bohumil	Mohou být aktivní těžební prostory hodnotné z hlediska ochrany přírody? Příklad štěrkovny Hulín	3	40	Zaměřeno na veřejnost
Redakce	Zemřel ministr Ing. František Benda, CSc.	1	III	Zprávy, aktuality, oznámení
Růžicka Tomáš	Rohy nosorožců v plamenech	5	37	Zaměřeno na veřejnost
Starý Martin	Zemřel Karl Friedrich Sinner – lesník, ochránce přírody a pozitivní člověk	2	VIII	Medailonky
Stein Karel	In memoriam Dietrich Graf	2	IX	Medailonky
Suldovská Olga	Ochrana jeskyní z pohledu účastníků kongresu EuroSpeleo 2016	1	34	Mezinárodní ochrana přírody
Suldovská Olga, Mlejnek Roman	Speleobibliografie našich jeskyní a její využití	3	VII	Zprávy, aktuality, oznámení
Šafář Jiří	Otakar Štěrba odplovající	2	VI	Medailonky
Šafránek Jakub	Pravčická brána – nejsledovanější skalní brána	4	22	Výzkum a dokumentace
Šafránek Jakub	Havarijní shoz balvanu nad Gabrielinou stezkou v Českém Švýcarsku	4	X	Zprávy, aktuality, oznámení
Šťastný Karel, Pešout Pavel	K nedožitým devadesátinám Karla Hudce	6	36	Zaměřeno na veřejnost
Šůlová Karolína	Rozhovor s Petrem Orlem	2	36	Rozhovor
Tisková zpráva AOPK ČR	Evropské peníze na ochranu stád před vlky i zeleň ve městech	3	VIII	Zprávy, aktuality, oznámení
Tisková zpráva AOPK ČR a LČR	Středočeské bučiny Ve Studeném bez zásahu člověka	5	I	Zprávy, aktuality, oznámení
Tisková zpráva AOPK ČR a LČR	Stvrzeno: NPR Mionší i nadále bez lidských zásahů	6	VIII	Zprávy, aktuality, oznámení
Uhlíková Jitka	Analýza škod způsobených bobrem evropským na vodních dílech	3	11	Péče o přírodu a krajinu
Vainer Dušan	Fair Isle, ptačí ostrov, kde nezabloudíte	2	44	Mezinárodní ochrana přírody
Veselý Jaroslav, Pithart Karel, Novák František, Valeš Zdeněk	Kroužkovací ornitologické projekty v CHKO Český kras	6	32	Výzkum a dokumentace
Vlašín Mojmír	Umělé podložky pro hnízdění čápů bílých – příkladová studie z Jihomoravského kraje	4	10	Péče o přírodu a krajinu
Vlček Petr	Naplňují drahé migrační zábrany a podchody pro obojživelníky svůj účel?	5	14	Péče o přírodu a krajinu
Zajíček Petr	Krajina Moravského krasu před 100 lety a dnes	1	2	Z naší přírody
Zajíček Petr	Kateřinská jeskyně	3	33	Zaměřeno na veřejnost
Zajíček Petr	Jeskyně Solkota, mohutné dómy plné kostí	3	46	Mezinárodní ochrana přírody
Zajíček Petr	Bambusový lesík v Kateřinské jeskyni	3	obálka	Foto na obálce
Zajíček Petr	Krasový kaňon Martvili, další lokalita Gruzie zpřístupněná v krátké době	5	40	Mezinárodní ochrana přírody
Zajíček Petr	Deset významných badatelů Moravského krasu s výročí v roce 2017	6	28	Výzkum a dokumentace
Zajíček Petr	Uhlíky uchované ve vrstvách sintrů v jeskyni Výpustek	6	II	Zprávy, aktuality, oznámení

Kontakty na autory

Jiří Bureš

AOPK ČR, ředitel RP Jižní Čechy
jiri.bures@nature.cz

Jitka Dvořáková

AOPK ČR
samostatné právní oddělení pro veřejnou
správu
jitka.dvorakova@nature.cz

Josef Fanta

lesnický ekolog
jfanta.cz@gmail.com

Linda Franková

Ministerstvo životního prostředí ČR
vedoucí oddělení krajinotvorných programů
a vody v krajině
linda.frankova@mzp.cz

Tatána Halešová

ALS Czech Republic, s.r.o.
tatana.halesova@alsglobal.com

Svatava Havelková

právník v otázkách ochrany přírody
s.havelkova@email.cz

Jan Havlíček

AOPK ČR
oddělení sledování stavu druhů živočichů
jan.havlicek@nature.cz

Jakub Hruška

Česká geologická služba
a Ústav pro výzkum globální změny AV ČR
jakub.hruska@geology.cz

Pavel Hubený

ředitel Správy NP Šumava
pavel.hubeny@npsumava.cz

Jiří Hušek

AOPK ČR, ředitel RP Liberecko
jiri.husek@nature.cz

Milan Chytrý

Masarykova univerzita Brno
ředitel Ústavu botaniky a zoologie
chytry@sci.muni.cz

Jitka Jelínková

právník v otázkách ochrany přírody
judr.jitka.jelinkova@gmail.com

Marie Kotyzová

AOPK ČR, RP Jižní Morava
oddělení SCHKO Moravský kras
marie.kotyzova@nature.cz

Michala Kovačičová

Nadace Partnerství
michala.kovacikova@nadacepartnerstvi.cz

Antonín Krása

AOPK ČR, RP Jižní Morava
oddělení SCHKO Moravský kras
antonin.krasa@nature.cz

Petr Marada

Mendelova univerzita v Brně
Ústav zemědělské, potravinářské a environ-
mentální techniky
petr.marada@mendelu.cz

Adéla Mráčková

Nadace Partnerství
adela.mrackova@nadacepartnerstvi.cz

Tomáš Navrátil

Geologický ústav AV ČR, v.v.i.
navratilt@gli.cas.cz

Magdaléna Nesládková

Výzkumný ústav vodohospodářský
T.G. Masaryka, v.v.i.
oddělení hydrologie
magdalena.nesladkova@vuv.cz

Tereza Nováková

Geologický ústav AV ČR, v.v.i.
novakova@gli.cas.cz

Vratislav Ouhrabka

Správa jeskyní ČR
ouhrabka@caves.cz

František Pelc

AOPK ČR
ředitel
frantisek.pelc@nature.cz

Jan Plesník

AOPK ČR
oddělení mezinárodní spolupráce
jan.plesnik@nature.cz

Jan Rohovec

Geologický ústav, AV ČR, v.v.i.
rohovec@gli.cas.cz

Peter Urban

Univerzita Matěje Bely v Banské Bystrici
Fakulta přírodních věd
vedoucí katedry biologie a ekologie
urban.lutra@gmail.com

Mojmír Vlašín

Ekologický institut Veronica
mojmir.vlasin@veronica.cz

Petr Zajíček

Správa jeskyní ČR
zajicek@caves.cz